

BIBLIOTEKA

8JH-1
T 81

TOKA SHQIPTARE

POEZI

891. P 83 - 1

T 81

3

TOKA SHQIPTARE

(Vëllim poetik i rrëthit letrar të Durrësit)

~~50974~~

LIBRARI E SHKËTËS
GJURAJEVI

14571

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

Tirazhi 1500 Kopje   Format 70x100/32   Stash: 2204-65

Shtyp NISH Shtypshkronjave «MIHAL DURI»
Stabilimenti «8 NËNTORI» — Tiranë, 1969

LEXUESIT

Në këtë vëllim po botojmë krijimet më të mira të poetëve të rinj të rrethit letrar të Durrësit. Inisiativa e këtij rrethi letrar që duhet përshëndetur do të ishte mirë të ndiqej edhe nga rrethet letrare të tjerë duke zgjedhur e duke dhënë për botim shkrimet më të realizuara të anëtarëve të tyre. Në këtë mënyrë do të merrte edhe më tepër hov krijimtaria e letrarëve të rinj e cila i shton gjak të ri poezisë sonë.

TOKA SHQIPTARE

U kalbën mbi këtë tokë
flamurët dhe uniformat,
kockat dhe lavdia e armiqve.
Si malet në këmbë qëndron Shqiptari
me kazmën dhe pushkën pranë
me idealet e Partisë
ngritur flamur në zemër.

KËNGËT

... Dhe këngët lindin
Kur lindin trimat,
Edhe nuk epen
Edhe nuk vdesin,
Shkëndijë e ndezur
Mes zemrash mbesin.

NË ATË SHTËPI!

Përreth asaj shtëpie nxinte nata katran,
Ashtu nxinte ajo në tërë Atdhenë,
Ndër zemra,
Ndër këngë.

Qe natë,
Por brenda zbardhëllonte ajo shtëpi
Edhe pse vetëm një kandil
Ndriste mbi tavolinë.
Ndrisnin aty
Drita e gjithë horizonteve të ardashme,
Fuqia jetëdhënëse e këngëve tona,
Çiltërsia e buzëqeshjeve tona.
Ishin aty dhe amanetet e shokëve
Që do të binin betejave.
Mbi të gjitha, digjej aty në flakë të pambaruar
Besimi ynë.

Qe natë,
Por ajo nxinte për të fundit herë.
Ja, ai do të firmoste themelimin
E anembanë do të derdhej si shkumë katarakesh
E gjithë drita që zbardhëllonte në atë shtëpi.
Që atë çast Shqipëria s'do njihte më natë.

UDHËT

Dhe udhët flasin
Dhe udhët qeshin
Dhe udhët gjëmojnë.
Po udhët janë si njerëzit.

I keni parë udhët festave
Kur veshin flamujt ngjyrëkuq,
Kur ballit shpalosin banderola,
Kur dehen nga aroma e këngëve,
brohoritë
E atëhere qeshin, qeshin, qeshin!

I keni parë udhët,
Kur supeve mbartin maqina vigane
Ngarkuar me fabrika,

Linja tensioni?

Mbartin vite të tërë pesëvjeçarë
E atëhere buçasin, gjëmojnë, gumëzhijnë;
I derdhur në hekur kalon revolucioni.

Udhët dinë të flasin
Për ndarje,
Takime.

Dhe të tregojnë për vite të egër
Kur trupin ua shponin gozhdët e çizmeve,
kur fshihnin ilegalët
që ndanin traktet,
Kur përmbi to kaloi komunisti
Që e çonin për pushkatim.
Kaloi pors pranverë buzagaz
se e dinte që të tjerët
do ndiqnin rrugën e tij
duke u ngritur si tallaz.

Dhe udhët flasin dhe udhët qeshin
dhe udhët gjëmojnë.

NË KANTIER

Në kantierin e madh i nxorën maunet
Dhe varkat e vjetra që u kalbën nga dallgët,
Që u kripën nga bryma dhe u përplasën
nga shkulmet

Në shkëmbinj dhe shpella,
Ku këputnin spirancat.
Rrinë ato të drunjtat
Në rërën e trishtë,
Me bashet e pjerrta si sqepe zgalemesh,
Që pa krahë shohin detin dhe horizontin e lirë
Me dëshirën e madhe
Të njomen mes erërash;
Prapë të shtegtojnë mbi rrymat e kaltra
Si dikur bashkë me etrit tanë peshkatarë,
Me detarët e thinjur
Në netët e acarta.
Koha u iku, por dhe në ditët tona,

Kur dielli i lirisë vezulloi në stuhi
Shërbyen të geta
Dhe do të shërbenin akoma
Sikur t'u kish mbetur
Sado pak fuqi.
Por trishtimi i tyre i sinqertë
Dhe i mirë
Si legjendë shpërndahej në kantierin e madh
Se mbi ta plot tinguj dhe avuj në hapësirë
Tani vaporët tanë zbardhin
Si mirazh.

BABAJT TIM SHOFER

Ç'u bë, baba, ajo maqina e vjetër,
«Graniti» që prishej aq shpesh?
Në vend të saj more një tjetër,
Një «Skodë» që ecën si rrebesh.

Tani nuk nxehesh si më parë,
Nuk shan nëpër dhëmbë si dikur,
Pranë timonit një kënge ja ke marrë
Tek shpje në fabrikë zhavor e gurë.

Me të sa gjëra, baba, ti mbarte
Në veprat që ngritëm ne vetë
E ku nuk shkele në rrugë me gurë e baltë.
Gjithmon' në udhëtim si retë.

Ti sot ja ke shkelur «Skodës» së re
Pedalin gjer në dërrasë
Vullnetarë po shpje në rrugën e re
Po shpje një maqinë plot gaz.

Këndo dhe ti një këngë bashkë me ta
Merrja «po shkojmë në aksion».
Ku ka mbi këngët rinore, ku ka?
Atdheu gjithnjë i këndon.

ESKAVATORISTI

(Vëllaut tim eskavatorist)

Mbi eskavatorin buzë kanalit
Fluturuan lejlekët
Ngadalë me vozitje të gjera
Të lodhur nga shtegtimi.
Si ujvare u derdh dheu nga kova
e eskavatorit.

Te xhamat e kabinës
U rrotullua me xixëllim të purpurt
Dielli buzë perëndimit,
U rrotullua fusha
Dhe deti pranë
Dhe qielli me lejlekët vozitës.
Në mes të projekteve
Që përthyeshin mbi xham
U duk eskavatoristi
Në guvën e kabinës.
Njërën dorë shtërnguar te leva e komandimit

Me tjetrën duke fshirë ballin e djersitur.
Ai qëndroi ashtu një moment
Si i gdhendur në një monument.

VARGJE PËR CURRILAT

Në vargje të përshëndes o det, që më shqetëson.
Ju, brigje ku peshkoja çdo agim me grep,
Ju, kodra argjilore të gjelbëruara
Me makje,
Ju, ujëra ku vozita me rrema edhe vel.
Pranë sopeve në ujë gërmadhat e kështjellës
(Ky gji ka qenë qytezë dhe mali Skënderbeut)
Të moçme zhurmojnë
Në thellësi të legjendës
Plot fosile lavdish dhe alga
Në themelet.
Dhe makjet lulëzojnë mes klimës mesdhetare,
Mbi kodra jugu fryn, ndaj dallgët po gëzohen.
Unë ndjej në kaltërsi si klith
Vjeshta detare
Mbi zallet që me shkumë dhe leshterik
Mbulohen.

~~50974~~

BIJOTEKA E SHITENJES
SHITENJES

14571

Po iki i ngarkuar me dashurinë dhe mallin
Që më jep gjithmonë kjo kripë e bardhë.
Po mbart këtë pejsazh që fëshfërin nga muzgjet,
Në dej më rrjedh deti i mirë Adriatik.
Dhe ti o këngë vërtitu si një zhgalem mbi shkulmet
Mbi qiellin e Currilave në ajër
Përjetësisht.

VARRET PARTIZANE

Për çdo ditë bashkë me bardhësinë e agimeve,
Atdheu derdh mbi ta dashurinë e përjetshme
E buzëqeshja e tij, aq e çiltër, e lirë
Porsi kurorë lulesh
Pranë u rri.

Të rënët flenë.
Të rënët flenë të pavdekshëm në përjetësi.
Atdheu, shokët, janë pranë si dikur
Gjatë betejave, sulmeve, luftimeve.

Të rënët flenë.
Në gjoks të tij i ka marrë Atdheu.
Janë fëmijët, gjaku i tij
Nga zemra e tij u jep jetë,
Ata rrojnë.

Varret partizane.

Çdo ditë, bashkë me bardhësinë e agimeve
Atdheu derdh mbi ta dashurinë e përjetshme,
Mbështetet i sigurtë
Tek sulet ndër beteja.

Varret Partizane

Themele të kuqe të kohëve të reja.

TRAKTORISTI

Erdhi pranvera;
Lëkurën e dimrit,
Peliçen tërë vajra
Traktoristi e vari te dega e bajames
Te degëza e njomë e veshur me lule të bardha.

Erdhi pranvera;
Tërë ditën pistonat të nxehur
Tërë natën dritat të ndezura.
Këtë pranverë,
Traktori i tij njëzet vjet i vjetër
Punon për llogari të njëzet vjetëve të ardhshëm,
Punon në afërsi të mijëvjeçarit tjetër.

Erdhi pranvera,
Koha shtrihet si fushë pa kufi.
Pranverat plugohen si parcela
Dhe tani pelicja e tij
Flamur i një heroizmi të heshtur
Valavitet pranë vitit dymijë.

REZERVUARI

Si një copëz qielli kaltëron ai atje,
Atje mes kodrave me dushqe

Në ujë pasqyrohen peisazhet përreth
Dhe ky ujë i kthjellët i maleve
Do derdhi gjelbërimet poshtë fushave.

U NISËN KARROT

U nisën karrot njëra pas tjetrës varg
Po shkon në depo ky gruri i ri
Dëgjoje këngën, ndihet që tej, larg
Bukë e këngë bashk' gjithnji.

U nisën karrot njëra pas tjetrës varg
Grurin e ri po dorëzojmë ne,
Dëgjoje këngën, ndihet që tej, larg
Djersën, bukën e parë për ty, Atdhe.

KOPEJA

Si një re e bardhë e shkrifët që ikën duke
u zvogëluar
Ngjan kopeja në mëngjez kur ngjitet malit për
në kullotë,
Dhe ndaj të perënduar,
Kur kthehet,
Si një ortek i vogël dëbore që rrokulliset poshtë
Duke u zmadhuar.

LAPIDAR NË MES TË GJELBËRIMIT

A kini parë rrugës kur kaloni
Me zemrën mbushur me afsh të gëzimit
Se, si medalje në gjoksin e fushës,
Një lapidar ngrihet mes gjelbërimit?
Dhe në e kini parë fluturimthi
Mundimin merrni,
Ndaluni një herë:
Është lapidar i një komunisti
Që ra një ditë dielli në pranverë.
Është lapidar i një trëndafili
Që në çdo zemër shpërndan aromë,
Nëpër këtë fushë që sa zë vështrimi
Ai treste syt e tij të njomë.

Dhe, në mos paçi në duar buqetë,
Ju lapidarin puthjani në ballë.

Atë e vranë kafshët me helmetë
Që nëpër botë mbollën veç llahtar.

Ai ëndërronte që të ish Atdheu,
Një ditë të afërt,
Krejt i gjelbëruar,
Dhe kur po fikej, ai e pa, e ndjeu,
Se dit' e madhe
Ishte në t'aguar.

A kini parë rrugës kur kaloni
Në mes gjelbërimit, lapidar?
Po s'patët lule, në shenjë dashurie
Ju lapidarin puthjani në ballë!

NJERIU I VOGËL

Mes nesh rron i strukur
Njeriu i vogël,
Që botën e madhe e mat në vetëveten
Dhe qiejt e pafund me kupolën e dhomës
ku i plogët,
i vetëm
mes pluhurit ecën.
Tek ai s'gjen jehonë asnjë tingull i jetës.
(A mund të ngresh dallgë dhe stuhi
në një pellg?)
Ai është i lindur
Të zvarritet mes këmbësh
Si kaktus në shkretëtirën e së vjetrës
Që vdes.
Hedh rrjetat, peshkon
Si merimangë nëpër qoshet
ku rrinë gjithë ata që kanë frikë nga gjëmimet,

Mes legjendash biblike mbështjellë me
lëvozhgën

E egoizmit, mërziisë
Mbi ritet dhe mitet.
Zë vend në ndërgjegjen e njerëzve të cekët
Dhe i bën ata me këllëf
Të dyfishtë

Dhe është përfaqësuesi më dinak dhe i egër
I armikut të klasës, fshehur thellë
Si një thikë.

Fryjnë erërat nga gjokset që këndojnë në
kantieret

Dhe krahët i tundin flamujt rreth e qark
Dhe njeriut të vogël befas
Fryma i merret

Kur sheh

Gjithë kanunet dhe zakonet në flakë,
Se po humb aleatët e tij të devotshëm,
Priftërinjtë dhe mblesët që u zhdukën si korbata

Dhe prapset i verbuar

Nga shkëlqimi i kohës

Si terri i natës

Bashkë me ujëqit në strofkë.

Klasë punëtore, ç'o grushtin sa Korabi mbi
kokën

E mikroborgjezit,

Burokratit,
Servilit
Që prej vetes të shkullim
Ne njeriun e vogël
Nga retë t'i filtrojmë horizontet e shpirtit.
S'ka mbaruar beteja — ky duel i dy botëve,
Ndaj me klasën time,
Si shqiponjë në shtrëngatë
Do sulem, ku fton plot dritë
Dhe fitore
Fjalimi i 6 shkurtit si flamur në katart.

PALOMBARI I VJETËR

Mbi rrezet e detit në bord të anijes
Unë shikoj palombarin e vjetër, xha Ropin,
Si vesh në qetësi skafandrin e zhytjes
Dhe futet
Ngadalë nëpër ujërat e portit.
I rëndë zbret në fund
Mes zhurmës së ajrit
Që i mbulon skafandrin me lulëzime flluskash
Për t'i ndrequr anijes skafin e bashit
Të dëmtuar në udhëtime,
Në tallaze fortunash.
Që atje dielli duket i vogël si perlë
Nën guackën kristal të përkulur të qiellit,
Atje drita i thyhet
Në vezullime përreth
Që nga luspët e peshqëve
Dhe yjet e detit.

Dhe punon në skajin e hekurt, të ndryshkur,
Që ka zënë

Mozaik të çuditshëm koralesh
Edhe fluckat si zinxhir ajror dhe i ndritur

Në sipërfaqe treten

Nën flade valësh.

O xha Ropi, xha Ropi

Kështu jeta t'u tret

Në punë dhe në zhytjet e përhershme në ujë.

Se ç'zanat i ndershëm,

I mirë dhe i rëndë,

Që të bëri t'i duash thellësiat kaq shumë.

Ndaj nga borti i anijes,

Me respekt unë shikoj,

Si xha Ropi del sipër dhe skafandrin e heq

Edhe ndez një cigare

Ndërsa porti zhurmon,

Ndërsa era flokët e thinjur

Ja prek.

ATDHEU

Ka vend më të bukur se Atdheu yt?
Ka vend ku malli kaq shumë rëndon..?
Kur jemi larg atje i hedhim sytë,
I rëndi gur në vend të tij peshon.

BATICË

Ashtu si ngre hëna oqeanin në baticë
Ashtu liria ngriti popullin një agim
Në agimin e festës së lashtë hënore
Rrugët u mbushën me lule e me plumba
U mbushën me vërshëllimën e urrejtjes
popullore.

E tmerrshme ju turr batica e hakmarrjes
Ambasadës së urryer,
Gjer në katet e larta
Dhe nga mushkërit e saja të korracuara me
beton-arme

Si flluska fluturuan jankitë me bizhame
Ashtu si ngre hëna oqeanin në baticë
Ashtu liria ngriti popullin një agim,
Në agimin e festës së lashtë hënore
Që nga rrafshnalta e Dalatës
Gjer në Huen legjendare
U valvitën flamurët e kuq të fitores.

REVOLUCIONI YNË

Nga lindja deri në perëndim,
Nga veriu deri në jugë
Të atdheut tim
Revolucioni ynë çan rrugë
Me flamurin e kuq në dorë
Drejt fushash,
Kodrash
e malesh.
Ai, krejt truallin arbëror
E ndrit me miliona
vezullime kristalesh,
mendjesh e vullnetesh njerëzorë.

SHOKËVE TË MIJ

Nga brigjet e huaja ku kaloj
O shokë, ju përshëndes që larg!
Në të vërtetë lundroj, lundroj,
Por pranë jush jam or' e çast.

Larg Atdheut zemra të digjet
Jo vetëm për shokët e familjen
Po dhe për gurët, kodrat dhe brigjet,
Asgjë nuk barazohet me vendlindjen...

KËNGA E AKSIONEVE

Aksione të mëdha na thërrasin,
Ndaj djersa çurk na pikon,
Ndaj djersa e lumtur bie
Dhe si degë peme lëshon
Gaz, vrull, entuziazëm rinie.

Aksione të mëdha na thërrasin,
Ndaj jemi të atdheut ushtarë,
Ndaj udhën e komunizmit ne hapim,
Me zjarrin revolucionar.

DRITAT

Po ngjiten lart e më lart,
ndër kodra e male,
drejt qiellit
shtyllat e bardha kapur me tela
si në valle
për të marrë prej diellit të Partisë
dritat e arta,
e për të qendisë mbi të shtrenjtën tokë
qindra dhe mijëra yje të kulluar,
që Shqipëria optimiste
të ndrisë si agim i praruar,
agim i ngjyrave komuniste.

VARGJE PËR TY, RROGOZHINA IME

Të shoh, qyteti im i vogël
Si të zgjojnë mëngjezeve
Boritë.
Vargan maqinash
Të pafund;
Dyndet zhavori
Drejt trasesë.
Mbi sponde maqinash
Valaviten flamujt e brigadave.
Skelete urash,
Ura të aksionit
Që kanë të shkruara në këmbët e tyre
Parulla të revolucionit.
Brezat e ardhshëm do të pyesin
Si u sajua këtu,
Në mes të kësaj fushe,
Ky mal zhavori.

Sirenat do të buçasin
Do të grisin heshtjen e natës,
Në aksione të reja
Do të na thërrasë
Zëri i Shkurte Vatës.

NË PLAZH

A e di ti, e dashur, legjendën e moçme
Për sirenën e bukur që rron thellë në det,
Në një shpellë prej guackash
Dhe myshqesh ujore,
Ku ajo rri mbi perla
Gjysëm vajzë
Gjysëm peshk?
Atje rron bashkë me peshqit,
Me moluskët, sfungjeret
Dhe del veç një herë
Në një qind vite sipër
Dhe shpëton peshkatarët
Që i përplas tramundana
Përmes brymës dhe stuhive të acarta
Në dimër.
Pastaj qesh edhe ngroh
(Porsi dielli) ujërat

Dhe kreh flokët e saja të verdhë hënore.
... Dhe me ne kështu ndodhi.
Ti notove tek unë
Duke dalë që nga deti
Si në legjendën e moçme.

Përmbi plazh ndriste rëra
Dhe shkuma trishtonte
Unë të putha fytyrën e qeshur në muzg
Se mos valët
Ngadalë
Të rrëmbenin prap
Në gjirin pa fund.
Por valët e vakta na spërkatën në ajër,
Me dashuri të përjetshme mbi plazhin
e kaltër.

KËSHTU E FILLUAM NE...

Kështu e filluam ne
Në mes të uturimës së lumit që rrjedh
me furi,
Në mes shkëmbinjve që ngrihen gjer në re...
E filluam me vrull rinor,
Me gjoks të hapur përpara stuhisë
Flamurin e kuq rrëmbyem në dorë...!

KALTËRSI

Mesnatë. Kampi merr fymë dhe fle.
Ëndrrat e shokëve u nisën shtegtimeve
Mendimet e mia dot në gjumë s'i ve.
Ato roje këtë natë u bëjnë ëndërrimeve...

Hesht kampi i fjetur, fle gjithësia.
Veç deti s'ka gjumë, thur këngë lirike.
Si deti zhurmojnë mendimet e mia
Eh, qenkam një copë kaltërsi adriatike.

NDËRTESE PËR KËNGËT E LAGJES

Një ndërtesë e bukur
u ngrit në mes të lagjes.
E bukur dhe e madhe!
U ngrit ajo
    prej zemrave
    dhe muskujve të lagjes.
Me dritare
    që shohin nga lindja,
E para ndërtesë jona
    me punë komuniste
Dhe të parat që hynë në të,
në të shkrepur të diellit,
qenë këngët.
Këngët e lagjes sonë...!
U mblodhën dhe jehuan aty
    të gjitha këngët e lagjes.
Dhe tani,

ne kemi për këngët tona
një pallat.
Dhe tani,
ndërgjegjja e lagjes sonë,
u ngrit më lart
edhe një kat.

DËGJO O CEM...!

Dëgjo, o Cem,
Ç'dëshirë më vlon në gji
Më fal në qoftë se them të vërtetën,
Këtë frymëzim nuk ma dhe ti.
Jo!
Ky ujë që rrjedh i kristaltë.
E gurgullon mes gurësh me furi,
Nuk më dehu me fantazi
E romantizëm këtë radhë.

Dëgjo, o Cem krenar,
Si mbytet oshëtima jote
Nga zhurma e kazmave që çajnë
Shkëmbinjtë e fortë shekullorë...!

DIKUR

Do rrjedhin vitet, shokë të aksioneve,
Ju, që pleqërinë s'e njohët kurrë,
kur,

siç ju nisnin prindërit perroneve,
fëmijët tuaj do nisni dikur.
Do ketë mbetur pa u lidhë akoma
Me hekurudhë ndonjë fshat malor
Dhe ju do nisni dashuritë e njoma
Drejt tij, si vërshim ujërash pranveror.

Dhe ai do jetë pika më e gjallë
Dhe m'e populluar e planeteve,
Drejt tij do ngasin turistët me radhë
Me të do mbushen faqet e gazetave.

Veç ju, mbështjellë me zhurmat e perroneve,
Do mbesni në horizont, vegim i mpiksur,
Duke tundur shallet e aksioneve
Të viteve të largët e të ndritur.

DY TELA

Dy tela,
Si dy damarë që çojnë gjak,
Do të çojnë dritë
Atje,
Ku nxijnë hijet e djeshme.
Në të kuq do të ndizen llambat
Do të ndrisin ngjyra të qeshura,
Terri i natës do të digjet nga shkëlqimi,
Bishtukut i erdhi perëndimi.
Do të derdhet drita si ujë burimi
Me flak' dielli
E bojë agimi!

DHURATË PARTISË

Është mbrëmja e fundit
E kohës së aksionit,
Ushtojnë këngët, marshon rinia
Në ballë flamujt e revolucionit.
Tingujt e këngës mbi të renë trase,
Njëra pas tjetrës
Të zgjojnë, Myzeqe.
Shkurte, Shkurte a dëgjon,
Si shend këngë e rinisë?
Hekurudhën e ndërtuar
Ja dhurojmë nënës sonë,
Partisë!
Dhe gazi i rinisë
Hedh valle
Në gjoks të aksionit,
Përzihen me të
Tingujt e sirenës
Së lokomotivës, së revolucionit!

DËGJONI ARMIQ!

Ju, që me zërin e çakenjve ulurini,
Ju, që mprehni thikat atdheut tim gjoksin
për t'ja çarë

Dëgjoni!
Po ju flas unë,
Vajza e rilindur shqiptare:
Mbi kokë kam mbajtur në shekuj
Aq vuajtje,
Aq uri,
Aq kanune,
Aq padrejtësi,
Sa cilido tjetër do të kish vdekur.
Por unë rrojta,
Rrojta që t'i flisja historisë,
Rrojta
Të shihja agimin e lirisë.
Dhe tani atë s'ma rrëmben dot askush.

Provoni po deshët
Atdheun t'ma sulmoni,
At'here do të shihni
Si do të qëlloj me pushkë
Kundër jush.

KATËR LULEVE TË BARDHA

(Parashutisteve të para)

Atë mëngjez
Kur ende vesa shkëlqente
Mbi gjelbërimin e ri,
Me sy dhe zemër ju përcollëm
Drejt qiellit pa kufi...
Dhe zbritët krenarisht
Mbi tokën mëmë
Si katër lule të bardha,
Që lajmërojnë
Një pranverë të madhe.
Zbritët ju,
Dhe mbetët përjetësisht
Në epopenë e gruas Shqiptare...

BALLADË

Tufën e la nën hijen e bredhit të motshëm si
jetime
Dhe vetë u nis thellë pyjeve të gjejë çetën
partizane.
Në mbrëmje tufa u kthye në fshat vetëm, pa bari
Ndërsa bariu i fshatit as mbrëmjen tjetër s'u
kthye në shtëpi.

NËNËS PUNËTORE

Mesnata afroi,
Të gjitha dritat janë shuar në qytet,
Dhe nëna
fëmijën në gjumë përqafoi
vogëlushin e saj

plot shëndet:

Hëna nazemadhe,
nuk duket gjëkund.

Bie shi.
Era që fryn,
gjethet i shkundi

dhe ecën nëna
punëtorja e re.

Sirena e fabrikës

të thërret ty, nënë.

Sirena e saj, alarm për ty,
ndaj ti tani shpejtoje çapin e rëndë.
Në turnin e natës
gjumi si plumb rëndon mbi qepallat
mbi qepallat e dashura, nënë,

Por ri,
i komandon dhe qepallat
ashtu si komandon me lehtësi maqineritë.
Në mendje,
në zemër,
në vesh të buçet:
Atdheu do punë,
do punë atdheu,
se puna juaj për armikun do jetë:
Humbje,
vdekje,
varr.

Këtë këngë ta thur yt bir, moj nënë.
Natën, në një dhomë plot dritë,
Nënë, unë do të bëhem poet
Le të t'i shtojë kjo kënga ime fuqitë.

NE DO ECIM TË DY GJITHMONË....

Ti shkove bjeshkëve me libra në dorë
Larg, larg,
Qindra kilometra
Atje ku dielli do jetë më i artë
Kur t'u priten kanuneve rrënjët e vjetra.

Ne do ecim të dy gjithmonë pa u ndarë
Në dhjetëra, qindra beteja
Duke ndjekur revolucionin në vijën e parë,
Malësive duke mbjellë dashuritë e reja.

TË RËNËT

(YJET)

Janë plagë,
Që do të dhembin përjetë,
Janë dekorata,
Që do të skuqin përjetë,
Janë pranvera,
Që do të blerojnë përjetë.

SHQIPES SË ARBËRIT

Kur ike ti, sulltanët pa mend mbenë:
«Ç'deshe vallë, arnauti Skënderbe,
Mos nuk të sosi fama që muar dhenë,
Apo haremesh s'pate Shahname?»

E nga ta dinin dot anadollakët
Se ç'kishe parë e ndjerë në Shqipëri,
N'ata vite të mugët e të largët
Të së pafates tënde fëmini?

E nga ta dinin dot anadollakët,
Se shqipja s'mund të ngrejë dot fole
N'ajrin e fëlliqur e të vakët,
Larg majash kryekredhura në re?

E nga ta dinin dot anadollakët,
Se s'mund të ketë heronj pa mëmëdhe!

PARA MONUMENTIT

S'u derdhe nga dor' e skulptorit
Në bronx e në hekur majë kalit,
U derdhe nga zemra e kombit
Nga këngët si ujët e malit;
Dashuria e tij të dha formën
Në urrejtjen e tij u kalite,
Mbi male, si mbi supe, vure dorën
Dhe kalit mes sheshit iu ngjite.

KUFITARIT

Madhështor qëndron në piramidë,
Trojet tona ti mbron me guxim,
Pulsi i atdheut që rreh furishëm,
Të fal kufitar, forcë, frymëzim.

Atje nuk trembesh netëve të errta,
Kur me vdekjen përzjen dashurinë,
Dëgjon buçimën e rrjedhës së jetës,
Pishtar i idealit rrugën të ndrin.

Atje në agimet e reja boreale,
Ku rrjedh Valbona dhe pylli dremit,
Minat përcjellin shkëmbinjtë ndër hone,
Ti, kufitar eopenë skalit.

ALARMET

(Fragment)

Atdheu nuk fle!
Alarm, alarm, alarm!
Pra, shqiptarët nuk flenë!
Alarm do të thotë
Edhe një herë në sup armët!
Të gjithë kanë veshur rrobën e gjelbërt,
Rrobën e ushtarit,
Dhe gjithkush, armën e tij shpejt e rrëmben
Dhe nën këtë robe të gjelbërt
Dhe me këtë armë të thjeshtë,
si vetë shqiptari
U ngritëm të mbrojmë gjelbërimin
e përjetshëm të Atdheut!

BRIRËT E DHISË SË EGËR

Mbi masivin shkëmbor të Atdheut
Si dy shkrepëtima që çajnë mes tufanit
Sipër shkrepave
Sipër kurorave malore
U ngritën brirët e dhisë së egër të shkëmbit
Andej i mori populli dhe i ngriti mbi legjenda,
I ngriti mbi lahuta,
Mbi këngë kreshnike;
Pastaj Skënderbeu i ngriti dhe më lart
Mbi krahët e lirisë,
Mbi lavdinë e kombit
Si dy shkrepëtima që çajnë mes tufaneve
armike.

NJË MBRËMJE

Një mbrëmje kaluan zboristët mes qytetit,
Një mbrëmje të vrërët,
Të vonë.
Kaluan me këngë;
Në rrjeshta të gjatë,
Nën borën që binte
Nën dritat neon.

U hapën dritaret në katet e sipërme
Dhe si agime boreale kryqëzuan dritat
Mbi vezullimin e mitralozave,
Mbi lëkundjet e antenave,
Mbi kapotat e lagura dhe helmetat e çelnikta.
Kaluan ata me këngë partizane
Dhe në drejtim të maleve humbën në muzg.
Qyteti i përcolli me dritare të hapura
Si kaçube që shkundin petale mbi rrugë.

DĚSHMORĚT

DĚshmorĚt
heronjt e tokĚs mĚmĚ.
Nga gjaku i tyre qĚ dikur
skuqi dhenĚ,
filizat e rinj lindĚn me mijĚra
Dhe filizat lĚshuan rrĚnjĚ e degĚ
e u pĚrhapĚn me shumicĚ
nĚ gjithĚ
ShqipĚrinĚ.

NË FUSHIM

Natyrë,
Gjelbërimit tënd ju shtuam edhe ne,
Me muskujt e hekurt,
Me rroben tonë të blertë
Erdhëm tek ti me armë, në fushim,
Për tokën tonë të derdhim djersë.
Dhe të godasim si rrufe,
Me predhën e parë,
Në shenjën e zezë!

AI RA...

Ai ra...
Malet ulën kokat,
Oshëtimat buçitën.
Një shpirt i blertë u tha,
Një pushkë heshti,
Mijëra u ngritën.

Ai ra,
Dhe sytë ëmbël mbylli mbi tokën e urtë,
Shokët e mbuluan me flamurin e betejave,
Sikur ta kishin mbuluar,
Me një copë horizonti muzgu
Të ndezur,
Të purpurt.

MOS U MËRZIT, O XHELO...

Shokët e mij
Që të gjithë flenë
Dhe ndoshta mes ëndrrash
Ndodhen tani...
Po Xhelua?
Ç'të ketë sonte vallë,
Që gjumi s'po e zë...?
Vetëm unë,
Roja i kapanonit
I afrohem
Dhe miqësisht bisedoj me të...
Xhelua rri shtrirë
Dhe sytë ngulur qiellit i mban,
Sikur gjithë yjet kërkon t'i numërojë,
Apo ndoshta shqetësimin
Mes tyre kërkon të ngatërrojë...
Por jo,

Brenga Xhelos
I duket e rëndë sa një mal.
Pushkatarit i vjen të pëlçasë
Që s'mundi dot,
Me tre plumba
Një «armik» të vrasë...

DO TAKOHEMI PËRSËRI

Ushtarë të liruar
Që përkuleni te spondei
Me shokët përqaftuar
Lamtumirë!
Kamionet do nisen
drejt rrugëve të gjata.
Drejt qyteteve dhe fshatrave të largëta
Ushtarë, lamtumirë!
Ne, rekrutët, morëm armët tuaja
Dhe veshëm uniformën tuaj
Si në një stafetë,
Si në një turn u ndërruam.
Tani
lamtumirë!
Po! Do takohemi përsëri
Do takohemi te tarracat e maleve,
Te digat e hidrocentraleve.

Do takohemi përsëri
Në jugë dhe në veri,
Se nuk ka për ne rrugë të gjata
As fshatra e qytete të largëta.
Po të marrësh frymë në veri
Ndjen aromën e ullinjve të jugut,
Po të marrësh frymë në jugë
Ndjen aromën e pishave të veriut.
Kaq e afërt
Kaq e dashur është toka e Atdheut!
Ushtarë,

lantumirë!

Do të takohemi përsëri
Do të takohemi përgjithmonë
Në jugë e në veri.

QYTETI I IM I THJESHTË, I DASHUR

(Poemë)

Që kur frymëzimi m'u shfaq i ngrohtë në zemër
Unë vazhdimisht pëshpërisja një varg:
«Qyteti im, i thjeshtë, i dashur».
Ky varg u poq me dashurinë time
Ashtu siç piqen frutat në pemë.

* * *

Qyteti im i thjeshtë, i dashur,
Me gjoksin tënd akoma thithje
Atë ajër të prishur
Të botës së kalbur.

Në majë të minaresë së xhamisë mesjetare
Kur ne, të falnim Ramazanin shkonim,

Dilte hoxha
Pëlliste dhe çirrej,
Dhe ne besonim se fliste me zotin.

Mbylleshin qepenat,
Treteshin njerëzit,
Drejt sofrave të shtruara vraponin t'uritur.
Tërë ditën barku u ngjitej pas shpine
Që të shkonin pas vdekjes
Në «botën e ndritur».
Kështu je përkundur në djepin e shekujve,
Me sytë të mbyllur nga gjumi i injorancës,
Ti s'dije ç'ish drita,
Bota,
Përparimi,
Ti veç kalbeshe në pellgun e baltës.
Po u desh që të ngriheshim ne,
Të të nxirrnim në brigjet e ndritura,
Dritaret e pranverës së madhe
T'i hapnim me pushkë,
Me jetë,
Mbi llohen,
Lotët;
Errësirën,
Me gjakun e pranverave tona;
Të shtronim të kuqen
Të ardhmen tënde.

* * *

U futëm nëpër rrugët e tua
Nën diellin e lirisë,
Dulke mbajtur pranë
Pushkët akoma të ngrohta
Nën qiellin e ri,
Të pastër
Plot yje.

Kishin rënë qindra,
Po ishin ngritur mijëra,
Për të vazhduar këngën e atyre që ranë.
Kishte rënë Mehmeti
Që sapo kishte nisur
Belbëzimet e para të vjershave,
Me buzët e ngjitura pas grykës së pushkës,
Me një këngë partizane nëpër buzë,
Me një këngë të së ardhmes
Që s'arriti ta mbaronte.
Ai u shua,
Po ne vazhduam këngën e tij
Ai vetëm kështu mund të vdiste i qetë!

Po, mijëra kishin rënë,
Kishte rënë Leonidha,
Leonidha, që i deshte aqë shumë yjet,

Leonidha që desh t'u ngjante yjeve,
Kishin rënë
Raziu,
Millani,
Vangjeli,
Fiqiriu,
Në brigjet e pranverës
Duke skuqur me gjak
Flamurët e bërë shoshë
Nga plumbat e armiqëve,
Duke u dhënë shkëlqim
Gjithë trandafilave të jetës.
Ndryshe asnjë lule
S'do të kishte çelur,
Ndryshe
Do dergjeshim akoma
Nën qiellin e djegur.

* * *

Tek eci netëve nëpër trotuare
Nën dritat e neonëve që reflektojnë asfalteve,
Hijet, që herë zgjaten dhe herë mblidhen
Më bredh mendimi
Në shtigjet e kujtimeve
Ku më dalin përpara rrugët e ngushta,
I vjetri qytet që gjurmë më s'i mbeti.
Ku vanë tymrat e botës së vjetër?
Pse hoxha me zotin më nuk flet?

Një ditë buldozeri në botën tjetër
E çoi xhaminë,
Blozën e shekujve.
Ai s'ish buldozer,
Po revolucioni,
Që botën e fishkur,
Hodhi në kraterë.
Ai ish revolucioni,
Zjarr i Partisë
Që në flakën e kuqe dogji pa mëshirë,
Perçet e zeza,
Kishat,
Xhamitë,
Që ty, moj Kavajë e Moisiut.
Të të ndizej në buzë,
Gazi i dliirë.

* * *

Qyteti im i thjeshtë, i dashur,
Mbrëmjeve kur yjet të të ndizen përmbi krye,
Siç ndizet në zemrën tënde dashuria,
Shoh punëtorët tek kthehen nga puna
Me fytyrat e djersitura
e të lumtura
Dhe s'më mbetet gjë tjetër
Veç në udhë ta nis frymëzimin
Ku si lumë brilantesh
derdhet heroizmi.

M A M I A

Në fshatin e struktur rrëzë sukash dushkore
Një dorë që vonë troket t'i pret ëndrrat në mes,
Ti zgjohesh përgjumësh,
Xhami dridhet në dritare .
Pas xhamit,
Pas frymëmarrjes së avullit
Kërruset një siluhetë.

Një baba ka ardhur te dritarja e ambulancës
Në terrin e natës;
Gruaja e tij dergjet në kullë
Dhe të pret .
Fëmija e tij, që akoma s'ka lindur
Të thërret.

Nga nxitimi,
Ti i vesh pa çorape çizmet e ftohta .

Nga nxitimi, e harron edhe shallin
Dhe sulesh te porta.

Qielli hedh florinj yjesh
Sukat hedhin fletë dushqesh,
Fletë të vona,
Yje të vonë;
Rruga për te kulla
Në të përpjetën e malit dredhon.

Pas siluhetës së malësorit
Si djalosh ti i ngjitesh malit.
U hukat gjishttrinjve
Sa e ftohtë kjo natë e fundit e dhjetorit!

Dëgjon erën që grindet me dushqet
Thellë shtigjeve të pyllit,
Sheh qiellin dhe të duket se dhe yjet
Dridhen e përpëliten prej thëllimit.

* * *

Dhe ja, kulla nën dritën e hënës
Ja, nëna e re nën dritën e llambës

Ti qëndron atje,
Pranë saj,
Duke pritur,
Në portat e jetës,
Roje e pafjetur qëndron
Gjersa shuhet hëna dhe llamba
Gjersa dëgjon në agim të qarat e para.
Sa net të tilla i ke gdhirë gjer në agim!
Sa agime të tilla i ke pritur në zgjim!
Të janë mbushur këto net me rënkime lehonash,
Të janë mbushur këto agime me të qara
foshnjesh.
Të është mbushur jeta jote
me jetët e tyre të njoma!

* * *

Tani të shoh tek kthehesh përsëri nga mali
Kalon pranë tërmetit të mposhtur,
Të nënshkruar
Dhe shikon shtëpitë e reja në agimin e praruar.
Kalon pranë tufave të deleve jugore
Që kanë ardhur e kanë lindur qingja në veri
Kalon pranë kabinës elektrike që është ngritur
Buzë ujit ku vezullonin zanat në lashtësi.

* * *

Kalon dhe zbret.
Te ambulanca një siluhetë tjetër të pret.
Një baba tjetër,
Një nënë tjetër,
Të pret një rrugë dhe një foshnjë tjetër.
Kështu do të presin gjithnjë këto silueta,
Kështu do të shkosh te këto rrugë,
Kështu do të shfaqen si vegime të përjetshme
Këto foshnja
Në mesnatë dimri
Në muzgje të zbehta
Në agime mavi të trëndafilta e të blerta.

PASQYRA E LËNDËS

Faqe

Toka shqiptare	<i>Pavli Dhroso</i>	5
Këngët	<i>(Et'hem Hysi)</i>	6
Në atë shtëpi	<i>(Stefan Kume)</i>	7
Udhët	<i>(Stefan Kume)</i>	9
Në kantier	<i>(Moikom Zeqo)</i>	11
Babait tim shofer	<i>(Ramazan Hushi)</i>	13
Ekavatoristi	<i>(Edip Hoxha)</i>	15
Vargje për Currilat	<i>(Moikom Zeqo)</i>	17
Varrët partizane	<i>(Josif Doja)</i>	19
Traktoristi	<i>(Edip Hoxha)</i>	21
Nisja	<i>(Lolo Kume)</i>	23
Rezervuari	<i>(Ali Bada)</i>	24
Nisën karrot	<i>(Stefan Kume)</i>	25
Kopeja	<i>(Ali Bada)</i>	26
Lapidari në mes të gjelbërimit	<i>(Josif Doja)</i>	27
Njeriu i vogël	<i>(Moikom Zeqo)</i>	29
Palombari i vjetër	<i>(Moikom Zeqo)</i>	32
Atdheu	<i>(Ramazan Hushi)</i>	34
Baticë	<i>(Edip Hoxha)</i>	35
Revolucioni ynë	<i>(Vlash Tati)</i>	36
Shokve të mij	<i>(Lolo Kume)</i>	37
Kënga e aksioneve	<i>(Bardhyl Agasi)</i>	38
Këngë	<i>(Edip Hoxha)</i>	39
Oritat	<i>(Vlash Tati)</i>	40
Vargje për ty, Rrogzhina ime	<i>(Et'hem Hysi)</i>	41
ë plazh	<i>(Moikom Zeqo)</i>	43

	Faqe
Kështu e filluam ne	(Sami Rubi) 45
Kaltërsi	(Javer Beqiraj) 46
Ndërtesë për këngët e lagjes	(Et'hem Hysi) 47
Dëgjo o Cem!	(Luljeta Muço) 49
Dikur	(Met Gjergji) 50
Dy tela	(Ligor Gjiria) 52
Dhuratë Partisë	(Mehdi Disha) 53
Dëgjoni armiq!	(Merita Ndreko) 54
Katër luleve të bardha	(Petraq Qafëzezi) 56
Balladë	(Ali Bada) 57
Nënës punëtore	(Aqif Dino) 58
Ne do ecim të dy gjithmonë	(Ramazan Hushi) 60
Të rënë	(Josif Doja) 61
Shqipes së Arbrit	(Met Gjergji) 62
Para monumentit	(Met Gjergji) 63
Kufitarit	(Vera Llaka) 64
Alarmet	(Thanas Mustaqja) 65
Brirët e dhisë së egër	(Edip Hoxha) 66
Një mbrëmje	(Edip Hoxha) 67
Dëshmorët	(Asllan Haxhija) 68
Në fushim	(Malo Faci) 69
Ai ra	(Josif Doja) 70
Mos u mërzit, o Xhelo	(Petraq Qafëzezi) 71
Do takohemi përsëri	(Edip Hoxha) 73
Qyteti im i thjeshtë i dashur	(Josif Doja) 75
Mamia	(Edip Hoxha) 80